

Οἶν. *Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): **Απλυτα πιάτια - ποτήρια - ροῦχα* κττ. κοιν. **Αδλυτα τσαϊ πλυμένα εἶν' ὅλο μία* (τὰ ἀπλυτα καὶ τὰ πλυμένα εἶναι τὰ ἴδια) **Απουλ. *Ανήπλυτα ροῦχα* Κρήτ. Πάρ. || Φρ. **Απλυτα μαλλιά* (οἱ μαλλοὶ τῶν προβάτων, οἱ κατὰ ὀπίσθια σκέλη, κσιρόμενοι περὶ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος, διὰ τὸ ὅτι δὲν ἐπλύθησαν ἀκόμη εἰς ποταμὸν ἢ εἰς θάλασσαν. Συνών. *κολόκουρα, κολοκούρια, κολοκουρίδια*) Κίμωλ. Πελοπν. (Κορινθ.) **Ανήπλυτος κι ἀσούβιαστος* (ἐπὶ ἀκαθάρτου. ἀσούβιαστος = ὁ μὴ λευκανθεὶς διὰ γαλακτώματος ἀσβέστου) Α.Κρήτ. **Ανήπλυτο τσουκάλι* (ἄσχημος ἀνὴρ ἢ γυνή) Νίσυρ. **Ανήπλυτη κοιλιὰ* (ὁ στόμαχος καὶ τὰ ἔντερα κλαπέντος σφαγίου ἀναρτώμενα ἀπὸ τοῦ τραχήλου τοῦ ζυθοκλόπου) Κρήτ. Μοῦ **ρχεται 'σάν νὰ φορῶ ἀνήπλυτη κοιλιὰ* (προσβάλλομαι βαρύτερα) αὐτόθ. || **Ἀσμ.*

Πομπή τῶν ἁγίων εἶσαι σὺ καὶ κάμνεις τὴ μεάλῃ, μὰ ποῖός σὲ καταχρειάζεται, ἀνήπλυτο τσουκάλι;

Νίσυρ. Συνών. *ἄλουστος, ἀπάστρευτος* 1. β) Τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὐσ., ἐπὶ ἐσωτερικοῦ ἐνδύματος μήπω πλυθέντος πρὸς καθαρισμὸν κοιν.: *Μάζωξε τὰ ἀπλυτα, γιατί θὰ βάλωμε μπουγάδα κοιν.* || Φρ. *Βγάζω τ' ἀπλυτά μου* (ἐμφανίζω τὰ ἐλαττώματά μου, τὰς κακίας μου) κοιν. *Βγάζω τ' ἀπλυτά μου 'ς τὸ δρόμο* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) *πολλαχ. Αὐτεῖν' ἔχ'νε πουλλά ἀπλυτα* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) *Στερελλ. (Αἰτωλ.) Παίρνει τ' ἀπλυτά του ἢ παίρνει τ' ἀπλυτά του καὶ τὰ πλυμένα του* (ἐπὶ τοῦ ταχέως καὶ αἰσχροῦς ἀπομακρυνομένου ἢ ἐξαφανιζομένου) *πολλαχ. Πλέν' τ' ἀπλυτα* (ἐπὶ τοῦ διεξάγοντος τὴν πλύσιν βραδέως) **Ηπ. (Ζαγόρ.)* 2) **Ο μὴ πλυθεὶς τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, ἰδία τὴν πρωϊάν, ἀνιπτος* σύνθηθ.: **Απλυτος εἶν' ἀκόμη σύνθηθ. Νίβον, γιατί εἶσ' ἀνήπλυτος* Θήρ. || Παροιμ.

Ἡῦραν οἱ ἀπλυτοὶ νερόν κ' οἱ ἄλουστοι σαποῦνι, ἦῦραν κ' οἱ ἀξυπόλυτοι καλίκια μὲ τοῖς ἄτσε

(ἐπὶ τῶν τυχαίως καὶ ἀναξίως πλουτησάντων) Σύμ. Συνών. *ἀνιψος* 1, *ἀνιψος*. 3) **Ο φορῶν ρυπαρὰ ἐνδύματα* Πόντ. (Τραπ.) *Στερελλ. (Αἰτωλ.)*

β) Μεταφ. 1) Κακός, μοχθηρός, ἀπεχθής *Στερελλ. (Ἀράχ.)*: *Δὲν εἶδες τί ἀπλυτος εἶναι!* 2) **Ονειδιστικῶς, εὐτελῆς, ἄσημος* Πελοπν. (Γελίν. Κορινθ. κ. ἀ.): **Αντε νὰ χαθῆς, μωρὴ ἀπλυτη!*

ἀπλωδιπλωσιὰ ἢ, ἀμάρτ. ἀπλουδιπλουδὰ Λέσβ.

**Εκ συμφύρ. τῶν οὐσ. ἀπλωσιὰ καὶ διπλωσιὰ.*

**Η ἐπιφάνεια τοῦ ὑφάσματος:* **Ἀσμ.*

**Σ τὴ μέσῃ φαίνει τὸν ἀγρό, 'ς τὴν ἄκρῃ τοῦ φιδάρι τοῖ πὰ 'ς τὴν ἀπλουδιπλουδὰ φαίνει ἀνατουράλι*

(ἀνατουράλι ἀντὶ νατουράλι = εἶδος ἄνθους ἢ φυτοῦ).

ἀπλωμα τό, κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ.) *ἀπλωμαν* Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀπλουμαν* Λυκ. (Λιβύσσ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. *ἀπλωμα*.

1) Πᾶν ὅ,τι ἀπλώνεται, ὅ,τι διατίθεται κατ' ἔκτασιν, ἐπὶ ὑφάσματος Θήρ.: **Απλώματα, χράμα, κιλίμα, χαλιά.* **Η σημ. καὶ μεσν. Πβ. Χρον. Πασχάλ. 1,544,19 (ἐκδ. Βόννης)* «διάλιθα χρυσουῖφῃ ἀπλώματα τοῦ ἁγίου θυσιαστηρίου».

2) **Η κατ' ἔκτασιν διάθεσις, ἐξάπλωσις, ἀνάπτυξις, οἶον πρὸς ἡλιασμὸν ἢ στέγνωσιν κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.):* Τὸ ἀπλωμα τῆς πεσιέτας - τῶν ρούχων - τῶν σετονιῶν - τῆς σταφίδας - τοῦ χαλιῶ κττ. κοιν. *Τὰ δικά σου τὰ ἀπλώματα δὲ μ' ἀρέσουνε* Θήρ. *Βιάζομαι, γιατί ἔχω ἀπλωμα* Πελοπν. Χίος *Ἐτόλωσα τ' ἀπλωμαν τῇ λωματίων - τῇ πουλγουρί* κττ. (ἐτελείωσα τὸ ἀπλωμα τῶν ρούχων - τοῦ πλιγουριῦ) Κοτύωρ. Χαλδ. Συνών.

ἀπλωμός, ἀπλώσιμον. β) **Επὶ τῆς τυροκομίας, νόσος τοῦ τυροῦ, καθ' ἣν οὗτος ἀποβάλλει τὴν συνεκτικότητά του καὶ οὕτω ἀπλώνεται* ΝΖυγούρ. Τυρός *Ἀγράφ. 65.* γ) **Επὶ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ νὰ ἐκτείνῃ τις τοὺς πόδας του σύνθηθ.:* *Γιὰ δὲς ἀπλωμα ποδιῶν!* σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ.): **Εμορφον ἔρται με τ' ἀπλωμα 'ς τὸ τῶαῖρ* (μοῦ ἀρέσκει τὸ ξάπλωμα 'ς τὴν χλόην) Κοτύωρ. || Παροιμ. *Κατὰ τὸ πάπλωμα καὶ τὸ ἀπλωμα* (ὅτι ἀναλόγως τῶν δυνάμεών μας πρέπει νὰ ἐκτείνωμεν τὰς ἐργασίας μας) Πελοπν. (Λάστ.) κ. ἀ. Συνών. *ξάπλωμα, ξάπλωταρειό.* 3) **Ἐκτασις, εὐρυχωρία* Πελοπν. (Λακων.): *Νὰ ἀπλωμα!* Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. *ἀπλωμα* 2.

ἀπλωμάτσα ἢ, ἀμάρτ. **πλουμάτσα* **Ηπ. (*Αρτ. Πρέβ.)* **δλουμάτσα* **Ηπ. (*Αρτ.)*

**Εκ τοῦ οὐσ. ἀπλωμα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άτσα κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς ὡς καὶ στρωμα -στρωμάτσα.*

**Η στρωμνὴ ἐφ' ἧς κοιμῶνται, στρωμα εἶτε τὸ σύνολον εἶτε τὸ περικάλυμμα ἐνθ' ἄν.:* *Γέμ'σα τ' δλουμάτσα μαλλιά* **Αρτ. Ἀδειασα σήμερα τ' δλουμάτσα κ' ἐπλυνα τὰ μαλλιά αὐτόθ. Συνών. στρωμα.*

ἀπλωμός ὁ, Κρήτ. Πελοπν. (Τριφυλ.) κ. ἀ.

**Εκ τοῦ ρ. ἀπλώνω. Διὰ τὴν παραγωγὴν ἰδ. ἀνακατωμός.*

**Απλωμα* 2, ὁ ἰδ., συνεκφερόμενον μετὰ τοῦ δὲν ἔχει εἰς δῆλωσιν τοῦ ἀδυνάτου (ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 417) ἐνθ' ἄν.: **Απλώνω ἀπλώνω τὰ σκοτιὰ τόση ὥρα καὶ ἀπλωμό δὲν ἔχουνε* (δὲν τελειώνει τὸ ἀπλωμά των) Τριφυλ.

ἀπλώνω κοιν. καὶ Καπ. (**Αραβάν. Σινασσ. κ. ἀ.*) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. **Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.*) ἀπλώνω **Απουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κύπρ. Ρόδ. ἀπλώνον* βόρ. ἰδιώμ. **πλώνω* Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κασ. Χίος κ. ἀ. **πλώνω* **Απουλ. Καλαβρ. Κάλυμν. Κύπρ. Κῶς Χίος (Πυργ.)* **πλώνον* Θράκ. (**Αδριανούπ.*) **πλώνον* Εὐβ. (**Ανδρων. Κονίστρ. Κύμ. κ. ἀ.*) ἀπλώθω **Αμοργ. Θήρ. Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) Κίμωλ. Κύπρ. Μεγίστ. Νάξ. (*Απύρανθ. Φιλότ.) Σέριφ. Σίφν. Πόρ. πλώθω* Μεγίστ. ἀπλώθου Λυκ. (Λιβύσσ.) Μέγαρ. ἀπλέν-ου Καλαβρ. (Καρδ.) ἀπρού-χου Τσακων. ἀφκώνω Καπ. **φκώνω* Καπ. (Φάρας.)

Τὸ μεσν. ἀπλώνω, ὁ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπλῶ. Διὰ τὸν τύπ. ἀπρούχου πβ. πλάσσω - πράσσου, ματώνω - ματούχου, περὶ ὧν ἰδ. GAnagnostopulos Tsakon. Grammat. 48 κέξ. Διὰ τὸν τύπ. ἀφκώνω πβ. πλάτανος - φκάτανος, περὶ οὗ ἰδ. RMDawkins, Modern Greek in Asia Minor 158 § 274. Διὰ τὸν τύπ. ἀπλώθω πβ. νοιῶνω - νοιῶθω, ἰδ. καὶ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1,297.

α) Μετβ. 1) **Επὶ ὑφασμάτων ἐν γένει, ἀναπτύσσω, διαπτύσσω, ἀναπεταννύω, συνήθως ἐπὶ πλυθέντων πρὸς στέγνωσιν κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ. κ. ἀ.) Καπ. (*Αραβάν.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.:* **Απλώνω τὰ ροῦχα - τὰ σετονία νὰ στεγνώσουν. Ἀπλώνω τὸ πάπλωμα - τὸ στρωμα - τὸ χαλί κττ. Ἐχω ἀπλωμένα τὰ ροῦχα κοιν. Ἐπλώσα τὰ λώματα* Κερασ. Κοτύωρ. || Παροιμ. φρ. **Απλώνει τὸ ζωνάρι του γιὰ καβγᾶ ἢ ἀφίνει τὸ ζωνάρι του λυμένο γιὰ καβγᾶ* (οἶονεὶ ἀφίνει τὸ ζωνάρι του νὰ σύρεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἵνα πατηθῇ ὑπὸ τινος καὶ οὕτω προκληθῇ λογομαχία ἢ καὶ συμπλοκή. Ἐπὶ προκλητικῶ ἢ φιλέριδος) *πολλαχ. Ἀπλώνω τὰ παννὰ* (ἐπὶ ἱστιοφόρου πλοίου) *πολλαχ. Ἀπλώ* ὁ μύλο (βραχυλ. ἀντί: ἀπλώνω τὰ παννὰ τοῦ μύλου) ..σθηρ. **Σ ἕναν ἥλιο ἀπλώνουνε τὰ ροῦχα τους* (ἐπὶ

